

Μαρξ ένας επίκαιρος στοχαστής

Μαρξ, ένας επίκαιρος στοχαστής

Από την εκδήλωση που έγινε στην Αμαλιάδα για τον Μαρξ, με ομιλητές Μάκη Μπαλαούρα και Κωνσταντίνα Κούνεβα

Με μεγάλη συμμετοχή των πολιτών από την τοπική κοινωνία και τις γύρω περιοχές πραγματοποιήθηκε το περασμένο Σάββατο 13 Απριλίου στον Πολυχώρο Αμαλιάδας, πολιτική εκδήλωση για τη ζωή και το έργο του Κάρολου Μαρξ, με τίτλο «Μαρξ, ένας επίκαιρος στοχαστής». Συνδιοργανωτές και συντονιστές της εκδήλωσης ήταν ο Διονύσης Κράγκαρης, εκ μέρους της Κίνησης Πολιτών Ηλείας και η Αναστασία Πολίτη, της Καλλιτεχνικής ομάδας Ήρινα με έδρα το Παρίσι με την υποστήριξή του ο Δήμος Ήλιδας.

Μάκης Μπαλαούρας: ο καπιταλισμός δεν είναι το τέλος της Ιστορίας

«Από τη σκέψη του 19^{ου} αιώνα, δύο πρόσωπα σφράγισαν την ιστορία της ανθρωπότητας», είπε από την πλευρά του ο Μάκης Μπαλαούρας. «Ο Μαρξ με το 'Κεφάλαιο' και ο Δαρβίνος με την 'Καταγωγή των Ειδών'. Η εχθρότητα προς τον Δαρβίνο ξεπεράστηκε όμως πιο γρήγορα, αντίθετα προς τον Μαρξ, τον επαναστάτη-διανοητή, παρέμεινε γιατί προχώρησε σε επικίνδυνα συμπεράσματα για την καθεστηκυία τάξη και ενέπνευσε ένα πολιτικό κίνημα που απλώθηκε και υπάρχει ακόμα στον κόσμο».

«Τι ενοχλεί όμως στον Κάρολο;», συνέχισε ο Μάκης Μπαλαούρας. Η θέση του «ότι ο καπιταλισμός δεν είναι ο φυσικός και αιώνιος τρόπος οργάνωσης της κοινωνίας, είναι κάτι που έγινε ιστορικά, συνέβη δηλαδή, και όπως συνέβη, έτσι μπορεί να ξεσυμβεί. Όχι έτσι, με την τύχη, αλλά με αγώνες». Ο Μαρξ θεωρεί ότι ο καπιταλισμός δεν είναι το τέλος της Ιστορίας, όπως έλεγαν οι άλλοι σύγχρονοι του οικονομολόγοι και όπως είπε ξανά ο Φουκουγιάμα μετά το 1989 και την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού. «Η Ιστορία δεν μπορεί να σταματήσει, είτε το θέλουν ορισμένοι είτε δεν το θέλουν, γιατί υπάρχει η πρόθεση των ανθρώπων που εμπνεύστηκαν από το Μαρξισμό και πάλεψαν για τις ιδέες αυτές και κάποιοι διώχτηκαν ανελέητα – είτε ήταν η Σοσιαλδημοκρατία του 19^{ου} αιώνα, που τότε ήταν ριζοσπαστική, είτε οι σοσιαλιστές, είτε οι κομμουνιστές – να αλλάξουν, να αλλάξουμε τον κόσμο».

Εστιάζοντας στις βασικές αρχές της ανάλυσης του Μαρξ για τον καπιταλισμό, όπως διατυπώθηκαν στο «Κεφάλαιο», ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Ηλείας στάθηκε ιδιαίτερα στο θέμα των μεγάλων καπιταλιστικών κρίσεων και στο «ποιος πληρώνει». «Το μάρμαρο το πληρώνουν πάντα οι

εργαζόμενοι, με αύξηση της ανεργίας. Είναι αυτό που ο Μαρξ ονόμασε *εφεδρικός στρατός* – οι άνεργοι – του Κεφαλαίου. Θυμίζω ότι επί υπαρκτού σοσιαλισμού, που λειτουργούσε ως αντίπαλο δέος – φοβόταν δηλαδή ο υπαρκτός καπιταλισμός την επιρροή που ασκούσε ο υπαρκτός σοσιαλισμός στην εργατική τάξη της Δύσης – ανεχόμενος καλύτερες συνθήκες εργασίας, μεγαλύτεροι μισθοί και μεγαλύτερη προστασία στην εργασία. Όταν κατέρρευσε όμως ο υπαρκτός σοσιαλισμός, τότε ο κόσμος άρχισε να μοιάζει ξανά με την εποχή του Μαρξ, με τον άγριο νεοφιλελευθερισμό δηλαδή που έζησε και ανέλυσε στον 19ο αιώνα».

Εργατική τάξη και ταξική πάλη σήμερα

Κλείνοντας την ομιλία του, ο Μάκης Μπαλαούρας έθεσε το ερώτημα σχετικά με τις σύγχρονες έννοιες της εργατικής τάξης και της ταξικής πάλης. «Η εργατική τάξη σήμερα έχει αλλάξει: δεν έχουμε βιομηχανική εργατική τάξη. Έχουμε όμως το **πρεκαριάτο**, όρο που συναντήσαμε για πρώτη φορά στο Πόρτο Αλέγκρε και που αφορά όσους εργάζονται είτε διανοητικά είτε χειρωνακτικά και ιδιαίτερα με ελαστικούς όρους εργασίας – ανασφάλιστοι, άνεργοι». Όσο για την σύγχρονη έννοια της ταξικής πάλης, ο Μ. Μπαλαούρας παρέπεμψε στη θέση του γνωστού μελετητή του Μαρξ, Βαλεροστάιν που κι αυτή διατυπώθηκε στο Πόρτο Αλέγκρε. «Σήμερα υπάρχει μια Παγκόσμια Αριστερά, η οποία προσπαθεί να αντιπροσωπεύσει το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού – με κριτήριο το εισόδημα – ενάντια στην Παγκόσμια Δεξιά που αντιπροσωπεύει ίσως μόνο το 1% τοις εκατό του πληθυσμού αλλά την ακολουθεί και το υπόλοιπο 19% του πληθυσμού, επειδή επηρεάζεται από τα κυρίαρχα ΜΜΕ. Η Παγκόσμια Δεξιά προσπαθεί να εγκαθιδρύσει ένα σύστημα που θα διατηρεί τα χειρότερα χαρακτηριστικά του καπιταλισμού: την κοινωνική ιεραρχία, την εκμετάλλευση και, πάνω απ' όλα, την πόλωση του πλούτου. Η ταξική πάλη είναι ο απαραίτητος αγώνας της Παγκόσμιας Αριστεράς για ένα σύστημα πιο δημοκρατικό και πιο ισότιμο, με στόχο τον σοσιαλισμό».

Ολόκληρη η ομιλία του Μ. Μπαλαούρα

ΟΜΙΛΙΑ Μ. ΜΠΑΛΑΟΥΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

ΜΑΡΞ, ΈΝΑΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ

Πολυχώρος Πολιτισμού Δήμου Ήλιδας, Αμαλιάδα, 13.4.2019.

Απομαγνητοφώνηση

Η έκθεση για το Μαρξ ήταν μια πρωτοβουλία της Κωνσταντίνας – Κούνεβα-. Την είδα στην Αθήνα, συγκέντρωσε πάρα πολύ κόσμο και επεκτείνεται συνεχώς. Πήραμε αυτή την πρωτοβουλία και ζήτησα να έρθει και στην Ήλεια. Απευθυνθήκαμε αρχικά σε όλους τους δημάρχους. Δεν υπήρξε ενδιαφέρον παρά τις οχλήσεις. Μόνο ο Δήμαρχος Πύργου είπε να δει αλλά τελικά δεν ευοδώθηκε. Και βρήκαμε τη διαδικασία αυτή όπου είμαστε σήμερα. Ευχαριστώ για την παραχώρηση της αίθουσας και για όλη τη διαδικασία το Δημοτικό Συμβούλιο Ήλιδας και τον Δήμαρχο. Θέλω επίσης να εκφράσω ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Γιώργο Ξένο, τον άνθρωπο που κάθεται εδώ στο χώρο εθελοντικά, τον οποίο δεν τον ήξερα, χτες το βράδυ τον γνώρισα. Και με πολλή ευγνωμοσύνη θα έλεγα ότι τέτοιοι άνθρωποι προσφέρουν στα κοινά πράγματα, στη διανόηση, που βάζει τον κόσμο σε βάθος. Μπράβο σας και σας ευχαριστώ πολύ.

«Ο Μαρξ από το Σόχο στην Αμαλιάδα»

Ο εναλλακτικός τίτλος της σημερινής εκδήλωσης θα μπορούσε να είναι...Ξέρετε ότι ο Μαρξ έζησε πολλά χρόνια, τα τελευταία του, το είπε κι η Κωνσταντίνα, στο Λονδίνο -στο Σόχο... «Ο Μαρξ, λοιπόν, από το Σόχο στην Αμαλιάδα». Γιατί είχε πάει ο Μαρξ στην Αγγλία; Ήδη, το είπε η Κωνσταντίνα. Ήταν κυνηγημένος από όλα τα κράτη της τότε Ευρώπης... από τη Γερμανία την πατρίδα του, από τη Γαλλία, το Βέλγιο κι από την Ελβετία ακόμη. Κι έτσι αναγκάστηκε να πάει στο φιλελεύθερο Λονδίνο. Γιατί το λέω αυτό; Γιατί εχτές συνέλαβαν στο Λονδίνο 'το φιλελεύθερο', τον Ασάνζ, που ήτανε έξι χρόνια ουσιαστικά φυλακισμένος στην Πρεσβεία του Εκουαδόρ. Κι όταν έγινε δεξιά κυβέρνηση στο Εκουαδόρ, δόθηκε η άδεια για τη σύλληψή του και μάλλον την παράδοσή του στις αμερικάνικες αρχές. Γιατί αυτός – ο Ασάνζ- έκανε μεγάλη ζημιά στην αμερικάνικη αλλά όχι μόνο, πολιτική, αποκαλύπτοντας όλα τα βρώμικα ζητήματα που παίζονται από τις υπερδυνάμεις.

Εγώ δεν είμαι 'μαρξολόγος' και δε νομίζω ότι μου χρειάζεται. Απλώς για να αναλύσει κανείς το Μαρξ και τη σκέψη του, θα πρέπει να σταθεί με δέος μπροστά στο ότι ήταν φιλόσοφος, ήταν κοινωνικός επιστήμονας, δημοσιογράφος, ιστορικός και μάλιστα έκανε διατριβή στο Πανεπιστήμιο για το Δημόκριτο και για τον Επίκουρο. Ασχολείτο δηλαδή και με την αρχαία ελληνική σκέψη και με τον πολιτισμό. Ήταν οικονομολόγος – κι εδώ θέλω να διαχωρίσω τον οικονομολόγο της σημερινής εποχής που πιάνει πολλά πράγματα- ήταν οικονομολόγος, δηλαδή αναλυτής της πολιτικής οικονομίας. Ήταν αυτός που είπε πρώτος ότι υπάρχει μια **πολιτική οικονομία**, δηλαδή μια οικονομία των πολιτών, που αναλύει – όχι τα ψευδοπράγματα της οικονομίας όπως το μάρκετινγκ... Και τέλος πάνω από όλα, με όλη αυτή τη συμπύκνωση, ήταν επαναστάτης, αυτό είναι το βασικό χαρακτηριστικό.

Στη διεθνή σκέψη υπάρχουν δύο πρόσωπα που έχουν σφραγίσει, κατά τη γνώμη μου, την ιστορία της ανθρωπότητας. Ο ένας είναι ο Μαρξ με το 'Κεφάλαιο' και ο άλλος είναι ο Δαρβίνος με την

καταγωγή των ειδών. Ο Δαρβίνος την εποχή του, ήταν ακόμα πιο μισητός από ότι ήταν ο Μαρξ. Όμως ξεπεράστηκε η εχθρότητα αυτή από τη θρησκεία, από τις εκκλησίες, ξεπεράστηκε η εχθρότητα προς το Δαρβίνο, όμως προς τον Μαρξ έμεινε κατά πολύ. Και κάτι ακόμα.

Δεν υπάρχει τέλος της Ιστορίας

Αυτό συνέβη γιατί ο Μαρξ προχώρησε σε επικίνδυνα συμπεράσματα για την καθεστηκυία τάξη και ενέπνευσε ένα πολιτικό κίνημα που απλώθηκε και υπάρχει ακόμα στον κόσμο. Τι έλεγε σε χονδρικές γραμμές ο Κάρολος; Ότι ο καπιταλισμός δεν είναι ο φυσικός και αιώνιος τρόπος οργάνωσης της κοινωνίας, είναι κάτι που έγινε ιστορικά, συνέβη δηλαδή, και όπως συνέβη, έτσι μπορεί να ξεσυμβεί. Όχι έτσι, με την τύχη, αλλά με αγώνες. Και περιγράφει μέσα από την ανάλυσή του, πώς και γιατί, όπως θεωρούσε, ο καπιταλισμός δεν είναι το τέλος της Ιστορίας.

Αν θυμόσαστε, όταν κατέρρευσε ο υπαρκτός σοσιαλισμός γράψανε διάφορα μεταξύ των οποίων το βασικό σλόγκαν που πέρασε, ότι ήρθε το τέλος της Ιστορίας- ο Φουκογιάμα. Αποδείχτηκε όμως ότι δεν υπάρχει τέλος της Ιστορίας, η Ιστορία δεν μπορεί να σταματήσει σε καμία περίπτωση είτε το θέλουν ορισμένοι είτε δεν το θέλουν. Αυτή, λοιπόν, η πρόθεση των ανθρώπων που εμπνεύστηκαν από το Μαρξισμό και από τους μετέπειτα ανθρώπους που τον ανέλυσαν, αν θέλετε, και πάλεψαν για τις ιδέες αυτές και διώχτηκαν, όπως ξέρουμε, ανελέητα – αυτό είναι που μετράει.

Ήτανε- ξεκινώντας από την τότε Σοσιαλδημοκρατία, που δυστυχώς τώρα έχει χάσει τις ρίζες της στον λαϊκό κόσμο, αυτούς που τη στήριζαν, με τους Σοσιαλιστές με πιο στενή έννοια, με τους Κομμουνιστές όλων των ειδών- γιατί δεν υπάρχει κανείς που να μπορεί να λέει ότι έχει κάποια σφραγίδα. Έτσι λοιπόν κι εγώ και πολλοί από μας είχαμε και έχουμε την πρόθεση να αλλάξουμε τον κόσμο και να δώσουμε αγώνες εναντίον του νεοφιλελευθερισμού που κυριάρχησε. Ο νεοφιλελευθερισμός είναι νέο προϊόν, είναι μετεξέλιξη σε ακραίο επίπεδο του καπιταλισμού, και άρχισε να εφαρμόζεται από το 1989, δηλαδή συνδυαζόμενος με την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού. Παρά το γεγονός ότι ο Μαρξ είναι γέννημα της βιομηχανικής εποχής του, γεννήθηκε το 1818, και όντως είπαμε έφυγε διωκόμενος, η ανάλυσή του ήτανε να δει ότι, οι αγρότες, πώς ξεπετάχτηκαν, είτε εκείνοι που δουλεύανε χωρίς να είναι ιδιοκτήτες είτε σαν μικροϊδιοκτήτες, να κατοικήσουνε τις πόλεις για να πάνε στη νέα βιομηχανική δραστηριότητα που ανοιγότανε σε κείνο τον αιώνα.

Επίκαιρος στην ανάλυση για τις κρίσεις

Έτσι, λοιπόν, έκανε την προσπάθεια να ζήσει και να αναλύσει αυτό που ζούσε, δηλαδή την πρώτη παγκόσμια στην πορεία επανάσταση και στην πορεία την πρώτη παγκόσμια καπιταλιστική κρίση, η οποία συνέβη, προσέχετε τώρα να δείτε ομοιότητες, το 1857, στο Οχάιο της Αμερικής, με την κατάρρευση της αμερικανικής επενδυτικής τράπεζας, στο Οχάιο. Δηλαδή, βάλτε τι έγινε το 2008 με την κατάρρευση της Λήμαν Μπράδερς, μιας τράπεζας ειδικού σκοπού, μάλιστα, στις ΗΠΑ και πώς αυτή – η κρίση- απλώθηκε σε όλο τον κόσμο και ακόμα σήμερα οι επιπτώσεις της, σε μάς ιδιαίτερα, πέραν των δικών μας ανωμαλιών, υπάρχουν ακόμα.

Θέλω να σημειώσω δύο σημεία για το Μαρξ και το έργο του.

Η βάση για την ανάπτυξη του καπιταλισμού, σύμφωνα με το Μαρξ, είναι η παγκόσμια αγορά. Η παγκόσμια οικονομία είναι ένα δομημένο με ασύμμετρο τρόπο σύστημα που εμπλέκει όλες τις χώρες και όλους τους λαούς αλλά πάλι με ασυμμετρία και θέλει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κατά προτίμηση ή ολοκληρωτική ‘ελευθερία’. Αυτό θέλει το κεφάλαιο. Θα σας διαβάσω μια δήλωση ενός προέδρου ενός τεράστιου ελβετικοσουηδικού ομίλου, του IBB, Τουμπάρβενικ, ο οποίος είπε. ‘Κατανοώ την παγκοσμιοποίηση ως ελευθερία για τον όμιλό μου, να επενδύει όπου και όταν θέλει, να παράγει ότι θέλει, και να υφίσταται τους ελάχιστους περιορισμούς από την πλευρά του εργατικού δικαίου και της εθνικής νομοθεσίας.’ Αυτός είναι ο πυρήνας της λογικής τους...

Δεύτερο σημείο για το Μαρξ είναι ότι ο καπιταλισμός δεν έχει καμία σταθερότητα. Ο Μαρξ έπεισε, και από εδώ και πέρα το δέχονται όλοι οι οικονομολόγοι – η στατιστική εδώ μιλάει από μόνη της – ότι υπάρχει ανοδικός και καθοδικός κύκλος στην οικονομική πορεία του καπιταλισμού. Το θέμα που ανέλυσε είναι απλό. Το να δει κανείς κάποια στιγμή άνοδο και κάθοδο του οικονομικού κύκλου. Εκεί που βασίστηκε και έκανε την ανάλυση, ήταν η επίπτωση της καθόδου του κύκλου, δηλαδή, η οικονομική κρίση. Ποιος την πληρώνει; Ποιος πληρώνει το μάρμαρο; Φυσικά και το πληρώνει η εργατική τάξη, οι εργαζόμενοι, με αύξηση της ανεργίας. Είναι αυτό που ονόμασε ο Μαρξ, ο *εφεδρικός στρατός* – των ανέργων- του κεφαλαίου. Κι γι αυτό έδωσε μεγάλη βαρύτητα στο **Κεφάλαιο**, το μεγάλο έργο του και από άποψη όγκου και από άποψη προβληματισμού, για να αποδείξει πόσες επιπτώσεις έχει. Εδώ θυμίζω ότι επί υπαρκτού σοσιαλισμού – να πω ότι δεν είχα προσωπικά καμία συμπάθεια, όπως δεν μου είχαν και μένα καμία συμπάθεια οι υποστηρικτές του υπαρκτού σοσιαλισμού... όμως τότε λειτουργούσε σαν **αντίπαλο δέος** του καπιταλισμού, φοβόταν ο καπιταλισμός, δηλαδή τα δυτικά κράτη, την επιρροή που ασκούσε – ο υπαρκτός σοσιαλισμός- στην εργατική τάξη στην Δύση. Οπότε ήταν καλύτερες οι συνθήκες εργασίας, μεγαλύτεροι οι μισθοί και μεγαλύτερη η προστασία στην εργασία. Όταν κατέρρευσε όμως ο υπαρκτός σοσιαλισμός, τότε ο κόσμος πια, όπως διαμορφώθηκε, μοιάζει με την εποχή του Μαρξ, δηλαδή αυτήν που έζησε και ανέλυσε στον 19ο αιώνα.

Για τη ταξική πάλη

Σήμερα λοιπόν, ένα άλλο στοιχείο βασικό του Μαρξ είναι η ταξική πάλη. Δεν θα την αναλύσω, είδαμε και το φιλμ. Εκείνο που θέλω απλώς να παρουσιάσω είναι ότι πράγματι όπως είδαμε και στο φιλμ, σήμερα η εργατική τάξη δεν είναι όπως η παλιά η βιομηχανική εργατική τάξη, είναι αδιαμφισβήτητο αυτό, δεν μπορεί να μην το πει κανείς. Εμένα με καλύπτει ο όρος **πρεκαριάτο**. Αυτόν τον όρο τον συνάντησα πρώτη φορά στα κινήματα του Πόρτο Αλλέγκρε και μάλιστα με ενέπνευσε και έγραψα κι εγώ κάποια πράγματα τότε.

Το πρεκαριάτο αφορά όσους εργάζονται είτε διανοητικά είτε χειρωνακτικά με ελαστικούς όρους εργασίας – ανασφάλιστοι, άνεργοι, αυτό που λέγεται και από μια άλλη ορολογία, το φλεξισεκιούρυτυ, δηλαδή η ελαστική και με χαμηλή ασφαλιστική κάλυψη εργασία. Επομένως μπορούμε να τον υιοθετήσουμε αυτόν τον όρο. Εγώ βέβαια δεν εισηγούμαι τίποτε αλλά νομίζω ότι είναι πιο ευρύς ο όρος αυτός από την εργατική τάξη.

Τελειώνοντας λέω ότι η ταξική πάλη, με αυτή την ευρύτητα που το λέω, είναι...Λοιπόν, έχω συναντήσει έναν σπουδαίο διανοητή, τον Βαλερστάιν, που δεν ξέρω πόσο γνωστός είναι,

τον συνάντησα εκεί, στο Πόρτο Αλλέγκρε. Αυτός τότε είχε μιλήσει για τη σύγχρονη ταξική πάλη και είπε ότι δεν μπορεί να σημαίνει κάτι άλλο από αυτό. Δηλαδή τον απαραίτητο αγώνα αυτού που θα λέγαμε Παγκόσμια Αριστερά, η οποία προσπαθεί να αντιπροσωπεύσει το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού – με κριτήριο το εισόδημα προσδιορίζεται αυτό το 80% – ενάντια στην Παγκόσμια Δεξιά που αντιπροσωπεύει ίσως μόνο το ένα τοις εκατό του πληθυσμού αλλά την ακολουθεί και το υπόλοιπο 19% του πληθυσμού που ταυτίζεται τα συμφέροντά του με το 1%.

Προχτές ήμουν στην Ουάσινγκτον, στην εαρινή σύνοδο του ΔΝΤ με την Παγκόσμια Τράπεζα. Εκεί λοιπόν ήταν και η κυρία Λαγκάρντ και άλλοι, αλλά εκείνη μας ενδιαφέρει γιατί την ξέρουμε όλοι. Είπε λοιπόν σε κάποια στιγμή στην τοποθέτησή της- το κεφάλαιο που κουβεντιάσαμε με τη Λαγκάρντ ήταν για το πώς μπορεί χοντρικά να βοηθηθούν οι φτωχές χώρες της Αφρικής και της Ασίας από τις πλούσιες χώρες. ‘Πρέπει να βρούμε λεφτά’, έλεγε. ‘Και πρέπει να βοηθήσετε εσείς να βρεθούν τα λεφτά’, έλεγε σε μας τους παρόντες. Με ποια έννοια; Δεν είπε να δίνουμε εμείς αλλά είπε ‘Με τη φωνή σας και με τη δράση σας να βρεθούν λεφτά’. Κι εγώ της απάντησα αυτό που λέμε, ‘λεφτά υπάρχουν...’- γέλια στο κοινό- όχι, όχι, λεφτά υπάρχουν πράγματι, γιατί οι νέες μεγάλες επιχειρήσεις, κυρίως ηλεκτρονικής κατεύθυνσης, όπως είναι η Google, η Amazon, αυτές φοροδιαφεύγουν με δισεκατομμύρια ή μάλλον με τρισεκατομμύρια. Πέρσι είχαμε τέσσερα

τρισεκατομμύρια μόνο φοροδιαφυγή που αφορά στα ευρωπαϊκά κράτη, τα πλούσια φυσικά, και την Αμερική. Δηλαδή, μιλάμε για τεράστια ποσά... Και αυτό ειπώθηκε από μένα, δηλαδή ότι, ' Κάντε κάτι, εσείς έχετε το ΔΝΤ, πετάτε λαούς, ποδοπατάτε κράτη, κι έχετε τεράστια δύναμη. Τι διάολο κάνετε και δεν πείθετε σε συνεργασία μαζί με την Ευρώπη και την Αμερική να μπει μια τελεία... Φυσικά αυτό που είπα είναι ουτοπικό, αλλά πρέπει να τα λέμε γιατί ήτανε και πολλοί από την Αφρική και ήταν καλό που ακούστηκαν τέτοια πράγματα. Γιατί και από την Αφρική, μη νομίζετε ότι έρχονται οι καλοί, άνθρωποι των καθεστώτων είναι..

Λοιπόν, τελειώνοντας, λέω ότι ο αγώνας μας και η πάλη μας δεν σταματάει φυσικά σε αυτά. Το όραμά μας είναι ο σοσιαλισμός όπως εμπλουτίστηκε με τους μεγάλους επαναστάτες. Δεν είναι μόνο ο Μαρξ. Ο Μαρξ είναι θεμελιωτής. Υπάρχουν και άλλοι, όπως ο Γκράμσι, ο οποίος σφράγισε, έδωσε μια άλλη διάσταση στο Μαρξισμό της εποχής μας.

Για τις ερωτήσεις, έχω συλλέξει ορισμένα στοιχεία για τον ερωτικό Μαρξ, για το Μαρξ τον Ελληνολάτρη και για το Μαρξ τον επαναστάτη. Να κάνετε πρώτα ερωτήσεις/ τοποθετήσεις και ίσως να έχω το χρόνο μετά να σας τα πω.